

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 209/07-36

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. marca 2008 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Jána Lubyho v konaní o sťažnosti súdneho exekútora Ing. Bc. K. M., K, zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 12/2006 z 24. mája 2006, za účasti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Ing. Bc. K. M. podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 12/2006 z 24. mája 2006 porušené bolo.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 12/2006 z 24. mája 2006 zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť Ing. Bc. K. M. trovy právneho zastúpenia v sume 6 887,72 Sk (slovom šesťtisícosemstoosemdesiatšesť slovenských korún a sedemdesiatdva halierov) na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. I. R., K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. novembra 2006 faxom a 22. novembra 2006 poštou doručená sťažnosť Ing. Bc. K. M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci súdom podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci nestranným a nezávislým súdom podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Cdo 12/2006 z 24. mája 2006.

Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ ako súdny exekútor vykonával exekúciu v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. EX 1518/98, v ktorom bola oprávnenou Sociálna poisťovňa, pobočka Košice (ďalej len „oprávnená“). Na základe návrhov oprávnenej a sťažovateľa na zastavenie exekúcie rozhodol Okresný súd Košice II (ďalej len „okresný súd“) uznesením sp. zn. Er 7/99 z 28. februára 2005, ktorým exekúciu zastavil a uložil oprávnenej povinnosť nahradiť sťažovateľovi trovy exekúcie. Okresný súd v poučení uvedeného uznesenia uviedol, že *„proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je*

prípustné“. Toto uznesenie okresného súdu bolo sťažovateľovi doručené 2. mája 2005 (keď bolo uložené na pošte, pretože nebolo doručované do vlastných rúk).

Proti uvedenému uzneseniu podal sťažovateľ 26. mája 2005 odvolanie, na základe ktorého Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 3 CoE 41/2005 z 19. júla 2005 jeho odvolanie odmietol ako oneskorene podané s tým, že odvolanie by nebolo ani prípustné, pretože osobitný zákon [zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“)] ho v danej veci nepripúšťa. Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Sťažovateľ 3. januára 2006 podal proti označenému uzneseniu krajského súdu dovolanie. Podľa jeho názoru bolo odvolanie podané v rámci trojmesačnej lehoty podľa ustanovenia § 204 ods. 2 druhej vety Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) vzhľadom na to, že uznesenie okresného súdu bolo vydané vyšším súdnym úradníkom, proti rozhodnutiam ktorého je vždy prípustný opravný prostriedok, a teda uznesenie okresného súdu obsahovalo nesprávne poučenie. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 2 Cdo 12/2006 z 24. mája 2006 sťažovateľovo dovolanie odmietol a účastníkom nepriznal právo na náhradu trov dovolacieho konania. Predmetné uznesenie najvyššieho súdu bolo sťažovateľovi doručené 21. septembra 2006. Z odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že dovolanie sťažovateľa bolo odmietnuté podľa § 243b ods. 4 OSP v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) OSP, pretože v danej veci ide o dovolanie smerujúce proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktoré týmto opravným prostriedkom nemožno napadnúť.

Najvyšší súd v odôvodnení tohto uznesenia ďalej uviedol, že podľa jeho názoru nedošlo postupom odvolacieho súdu k odňatiu možnosti sťažovateľa konať pred súdom. Toto konštatovanie vychádza aj z právneho názoru najvyššieho súdu (publikovaného v Zbierke rozhodnutí a stanovísk najvyššieho súdu pod sp. zn. 1 Cdo 66/03), podľa ktorého odvolanie proti prvostupňovému rozhodnutiu v časti týkajúcej sa trov konania nie je prípustné, keďže žiadne ustanovenie Exekučného poriadku ani Občianskeho súdneho poriadku výslovne nepripúšťa možnosť odvolania proti rozhodnutiu súdu o trovách exekučného konania pri zastavení exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. c) Exekučného

poriadku. Sťažovateľ sa napriek argumentácii najvyššieho súdu domnieva, že dovolací súd úplne obišiel skutočnosť, že rozhodnutie súdu I. stupňa vydal poverený zamestnanec súdu a že proti takémuto rozhodnutiu je vždy prípustné odvolanie podľa čl. 142 ods. 2 ústavy. Sťažovateľ zastáva názor, že najvyšší súd odmietnutím prerokovania jeho dovolania mu uvedeným uznesením sám odňal právo konať pred súdom.

S prihliadnutím na uvedené skutočnosti sťažovateľ v návrhu rozhodnutia (petite) svojej sťažnosti žiada, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že:

„Právo sťažovateľa na prejednanie veci súdom podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR, a právo na prejednanie veci súdom podľa článku 6 Dohovoru bolo uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 12/2006 zo dňa 24. 5. 2006, porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 12/2006 zo dňa 24. 5. 2006 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky pokračovať v porušovaní namietaných právach sťažovateľa.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi finančné zadostučinenie vo výške 50.000,- Sk.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

Ústavný súd 5. septembra 2007 sťažnosť sťažovateľa prijal na ďalšie konanie uznesením č. k. IV. ÚS 209/07-15.

Predseda najvyššieho súdu na základe výzvy ústavného súdu vo vyjadrení k sťažnosti č. k. KP 8/08-18 z 12. februára 2008 doručenom ústavnému súdu 13. februára 2008 uviedol:

«Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti vytýka Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, že svojím uznesením sp. zn. 2 Cdo 12/2006 z 24. mája 2006 zasiahol do jeho práv garantovaných v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a v čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“). Navrhol, aby Ústavný súd Slovenskej republiky toto rozhodnutie zrušil, vec vrátil Najvyššiemu súdu

Slovenskej republiky na ďalšie konanie a priznal mu finančné zadostučinenie vo výške 50 000 Sk.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sťažnosťou napadnutým uznesením odmietol dovolanie Ing. Bc. K. M., súdneho exekútora proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 19. júla 2005 sp. zn. 3 CoE 41/2005, ktorým bolo jeho odvolanie proti uzneseniu Okresného súdu Košice II z 28. februára 2005 č. k. Er 7/992-21 odmietnuté.

Najvyšší súd Slovenskej republiky skúmal prípustnosť dovolania v danej veci a dospel k záveru, že dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nespĺňa žiadnu z možností prípustnosti dovolania podľa § 239 O. s. p. Následne sa sústredil na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska väd uvedených § 237 O. s. p. So zreteľom na dovolateľom namietanú vadu sa detailne zaoberal vadou konania, podľa ktorej účastníkovi konania sa odňala možnosť konať pred súdom [§ 237 písm. f) O. s. p.]. Dospel k záveru, že dovolateľ namieta predmetnú vadu konania odvolacieho súdu bezdôvodne. Svoj záver dovolací súd náležite v odôvodnení sťažnosťou napadnutého rozhodnutia právne vyargumentoval.

Sťažovateľ tvrdí, že proti rozhodnutiu vydaného vyšším súdnym úradníkom, mal právo podať odvolanie, o tomto odvolaní mal rozhodovať sudca s poukazom na čl. 142 ods. 2 ústavy. Namieta, že rozhodnutie okresného súdu, ktoré vydal vyšší súdny úradník obsahovalo nesprávne poučenie, a preto jeho odvolanie podané v lehote troch mesiacov odo dňa jeho doručenia bolo podané včas (§ 204 ods. 2 druhá veta O. s. p.). O jeho odvolaní nebolo rozhodnuté s odôvodnením, že bolo oneskorene podané, hoci pre taký postup neboli splnené zákonné podmienky, a preto bolo zasiahnuté do jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a do práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Najvyšší súd Slovenskej republiky konajúc ako súd dovolací uskutočnil výklad ustanovení zákona o prípustnosti dovolania ústavne konformným spôsobom a v súlade s doterajšou praxou. Dovolací súd vychádzal z rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý bol jednotný v otázke neprípustnosti odvolania proti uzneseniu, ktorým súd rozhodol o trovách exekučného konania (§ 202 ods. 2 O. s. p.).

Pri výklade ustanovenia § 374 ods. 3 O. s. p. vychádzal zo zásady, že každé rozhodnutie vydané súdnym úradníkom alebo justičným čakatel'om síce možno napadnúť odvolaním, teda každé rozhodnutie podlieha súdnemu prieskumu, avšak spôsob tohto

prieskumu zákon upravuje len úplným vyhovením odvolaniu, teda vydaním rozhodnutia, ktoré nahrádza rozhodnutie súdneho úradníka alebo nevyhovením odvolaniu a vtedy bez rozhodnutia sudca vec predkladá odvolaciemu súdu. V danom prípade bol súdny prieskum rozhodnutia vyššieho súdneho úradníka uskutočnený, pretože sudca po preskúmaní veci predložil vec odvolaciemu súdu, s tým, že odvolaniu nemieni vyhovieť, pretože rozhodnutie považuje za správne. Do práv sťažovateľa na prejednanie veci súdom teda nebolo zasiahnuté. V tejto súvislosti treba poukázať na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 27/07-18 z 29. marca 2007, kde riešil obdobnú sťažnosť.

Z uvedených dôvodov navrhujem sťažnosť sťažovateľa posúdiť ako nedôvodnú.»

Právna zástupkyňa sťažovateľa v podaní doručenom ústavnému súdu 27. februára 2008, v ktorom reagovala na vyjadrenie najvyššieho súdu, uviedla, že toto vyjadrenie «neobsahuje žiadne skutočnosti, ani argumentáciu, ktorá by spochybňovala dôvodnosť sťažnosti sťažovateľa.

Hlavným argumentom v prospech názoru obsiahnutého v predmetnom vyjadrení je to, že dovolací súd postupoval správne, keď dovolanie sťažovateľa odmietol, vychádzajúc zo skutočností, že toto nie je postihnuté vadou - odňatím možnosti sťažovateľovi konať pred súdom. Argumentuje tým, že v čase, v ktorom došlo k vydaniu rozhodnutia súdom I. stupňa, aj ustanovenie § 374 ods. 3 O. s. p., bolo potrebné vykladať tak, „že každé rozhodnutie vydané súdnym úradníkom alebo justičným čakatelom možno napadnúť odvolaním, teda každé podlieha súdnemu prieskumu“.

Táto argumentácia je vzájomne protirečivá, pretože na jednej strane najvyšší súd pripúšťa výklad, že každé rozhodnutie vydané zamestnancom súdu možno napadnúť odvolaním, zároveň však toto právo účastníka napadnúť rozhodnutie odvolaním modifikuje ako právo domáhať sa súdnemu prieskumu.

Pokiaľ je však v uvedenom vyjadrení skonštatované, že rozhodnutie vydané zamestnancom súdu možno napadnúť zakaždým odvolaním, potom pre odvolanie platia ustanovenia IV. časti I. Hlavy O. s. p., vrátane tých ustanovení, ktoré pojednávajú o odvolaní. Ustanovenia § 218 až 222 však neumožňujú rozhodnúť o odvolaní smerujúcom proti rozhodnutiu, proti ktorému to zákon pripúšťa, akýmsi „súdnym prieskumom“, ktorý sa končí bez vydania rozhodnutia.

Ustanovenia § 218 až 223 O. s. p. ustanovujú kogentne, akým spôsobom môže rozhodnúť súd o odvolaní. „Súdny prieskum“ bez vydania rozhodnutia nie je v týchto ustanoveniach ustanovený ako spôsob rozhodnutia o odvolaní.

Za krajne nelogickú považuje sťažovateľ tú časť vyjadrenia, kde sa uvádza argumentácia, že samotné predloženie veci je „súdnym prieskumom“. Tento súdny prieskum sa však alogicky končí vydaním rozhodnutia o odmietnutí odvolania. Pri akejkoľvek snahe vybadať v tejto argumentácii nadväznosť na ustanovenia O. s. p., resp. na článok 142 Ústavy SR, nie je možné považovať tento názor za konformný s týmito ustanoveniami. Sťažovateľ považuje za podstatné znenie článku 142 ods. 2 druhej vety, v ktorej jednoznačne zakotvuje právo sťažovateľa na prípustnosť opravného prostriedku proti rozhodnutiu zamestnanca súdu, o ktorom rozhoduje vždy sudca. Ústava SR v citovanom ustanovení nedáva možnosť pre úvahy o súdnom prieskume, ktorý nie je spojený s rozhodnutím, ktoré meritórne vybaví odvolanie účastníka.» Sťažnosť podanú ústavnému súdu v celom rozsahu považuje za dôvodnú zotrúvajúc na skutočnostiach, ktoré sú jej obsahom.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Pokiaľ ide o základné práva a slobody, ústava rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 ústavy).

Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00).

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (IV. ÚS 77/02) každý má právo na to, aby sa v jeho veci v konaní pred všeobecnými súdmi rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

Tieto zásady týkajúce sa vzťahu ústavného súdu a všeobecných súdov pri ochrane ústavnosti boli relevantné aj v danej veci.

Ústavný súd zo sťažnosti a z obsahu spisu zistil, že v namietanom prípade okresný súd uznesením sp. zn. Er 7/99 z 28. februára 2005 na návrh sťažovateľa zastavil exekúciu podľa ustanovenia § 57 ods. 1 písm. c) Exekučného poriadku. Uznesenie bolo vydané vyšším súdnym úradníkom, pričom obsahovalo poučenie, že proti nemu nie je prípustné odvolanie. Proti uzneseniu okresného súdu v časti týkajúcej sa náhrady trov exekučného

konania podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 3 CoE 41/2005 z 19. júla 2005 tak, že ho odmietol ako oneskorene podané poukazujúc aj na to, že proti uvedenému uzneseniu odvolanie prípustné nebolo.

Sťažovateľ následne podal proti uzneseniu krajského súdu z 19. júla 2005 dovolanie, v rámci odôvodnenia ktorého argumentoval tým, že mu postupom tohto súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Poukázal pritom na skutočnosť, že podľa neho s prihliadnutím na znenie čl. 142 ods. 2 ústavy (podľa ktorého proti rozhodnutiu zamestnanca súdu povereného sudcom je prípustný opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje vždy sudca) bol v uvedenej veci okresným súdom ako súdom prvého stupňa nesprávne poučený, že proti jeho rozhodnutiu v tejto veci nie je prípustný opravný prostriedok, a krajský súd podľa sťažovateľa následne jeho odvolanie taktiež nesprávne ako oneskorene podané odmietol, hoci toto odvolanie podal podľa ustanovenia § 204 ods. 2 druhej vety OSP v lehote troch mesiacov od doručenia rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Najvyšší súd dovolanie sťažovateľa uznesením sp. zn. 2 Cdo 12/2006 z 24. mája 2006 odmietol.

V odôvodnení svojho rozhodnutia sa najvyšší súd zaoberal predovšetkým zákonnou prípustnosťou podaného dovolania v tejto veci s prihliadnutím na argumentáciu sťažovateľa obsiahnutú v podanom dovolaní.

Vo vzťahu k sťažovateľom uvádzaným argumentom najvyšší súd okrem iného uviedol:

„V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 O. s. p.). Proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo uznesenie súdu prvého stupňa potvrdené, je dovolanie prípustné vtedy, ak v ňom odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu [§ 239 ods. 2 písm. a) O. s. p.], alebo ak ním bolo potvrdené buď uznesenie súdu prvého stupňa o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia

na podklade cudzozemského rozhodnutia [§ 239 ods. 2 písm. b) O. s. p.] alebo o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky [§ 239 ods. 2 písm. c) O. s. p.].

Dovoláním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nemá znaky vyššie uvedených uznesení. Odvolací súd svojím uznesením odmietol odvolanie súdneho exekútora. Proti takému uzneseniu nie je dovolanie prípustné, ibaže by konanie odvolacieho súdu bolo postihnuté niektorou z vád podľa § 237 písm. a) až g) O. s. p., t. j. ak by tu bola vada spočívajúca v nedostatku právomoci súdu, v nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, v nedostatku riadneho zastúpenia procesné nespôsobilého účastníka, v prekážke veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, v nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, v odňatí možnosti účastníka pred súdom konať a v rozhodovaní vylúčeným sudcom, či v konaní súdom nesprávne obsadeným.

Dovolateľ z uvedených vád explicitne namieta vadu podľa § 237 písm. f) O. s. p. tvrdiac, že postupom odvolacieho súdu sa mu odňala možnosť konať pred súdom. Podľa odvolacieho súdu ale súdny exekútor vytýka uvedenú vadu neopodstatnene, pretože odvolací súd svojím postupom a rozhodnutím mu neznemožnil realizáciu jeho procesných práv priznaných mu zákonom za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Podľa čl. 142 ods. 2, tretia veta Ústavy Slovenskej republiky, proti rozhodnutiu zamestnanca súdu povereného sudcom je prípustný opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje vždy sudca.

Ústava teda určuje, že proti rozhodnutiu zamestnanca súdu povereného sudcom je vždy prípustný opravný prostriedok; z tohto pravidla neumožňuje nijakú výnimku. O opravnom prostriedku vždy musí rozhodnúť sudca; ani v tomto prípade základný zákon výnimku neumožňuje.

Podľa § 374 ods. 3 O. s. p. v znení zákona č. 428/2004 Z. z., proti rozhodnutiu vydanému v občianskom súdnom konaní súdnym úradníkom alebo justičným čakateľom možno podať odvolanie za rovnakých podmienok ako proti rozhodnutiu sudcu. Odvolaniu podanému proti rozhodnutiu, ktoré vydal súdny úradník alebo justičný čakateľ, môže úplne vyhovieť sudca. Ak sudca odvolaniu podanému proti rozhodnutiu súdneho úradníka alebo

justičného čakateľa nemieni úplne vyhovieť, predloží vec na rozhodnutie odvolaciemu súdu.

Proti rozhodnutiu vydanému v občianskom súdnom konaní súdnym úradníkom alebo justičným čakateľom možno teda podať odvolanie za rovnakých podmienok ako proti rozhodnutiu sudcu. Odvolaniu podanému proti rozhodnutiu, ktoré vydal súdny úradník, môže úplne vyhovieť sudca. Toto znenie je v súlade s čl. 142 Ústavy Slovenskej republiky, pretože rešpektuje povinnosť sudcu rozhodnúť o odvolaní, ktoré vydal zamestnanec súdu poverený sudcom. Ak sudca odvolaniu podanému proti rozhodnutiu súdneho úradníka alebo justičného čakateľa nemieni úplne vyhovieť, predloží vec na rozhodnutie odvolaciemu súdu; aj v tomto prípade bude o odvolaní rozhodovať sudca, ktorý uvedie v predkladacej správe pre odvolací súd, že nemieni odvolaniu vyhovieť a rozhodnutie preskúma odvolací súd (pozri dôvodovú správu k bodom 131 až 134 zákona č. 428/2004 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a menia a dopĺňajú sa niektoré ďalšie zákony).

V danej veci súdny exekútor napadol odvolaním rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka vo výroku o trovách exekúcie, t. j. rozhodnutie, proti ktorému zákon tento opravný prostriedok nepripúšťa. Sudca exekučného súdu listom z 31. mája 2005 (č. l. 31 spisu) predložil vec odvolaciemu súdu na rozhodnutie o odvolaní súdneho exekútora. Tým (objektívne, bez ohľadu na to, že to záznamom v spise nevyjadril) prejavil vôľu odvolaniu nevyhovieť. Odvolací súd, keďže v danej veci išlo o odvolanie proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon nepripúšťa, správne odvolanie súdneho exekútora odmietol, okrem iného, aj z dôvodu, že smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné. Postupujúc podľa zásad platných v prípade, keď odvolanie nie je prípustné, nemohol sa zaoberať vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia vyššieho súdneho úradníka. Iný záver by vo veciach, v ktorých odvolanie nie je prípustné, neprípustne zavádzal do občianskeho súdneho konania iné podmienky odvolania proti rozhodnutiu súdneho úradníka alebo justičného čakateľa, ako proti rozhodnutiu sudcu (§ 374 ods. 3 O. s. p. v znení zákona č. 428/2004 Z. z.).“

Podľa sťažovateľa namietaným uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vzhľadom na uvedené bolo úlohou ústavného súdu posúdiť, či argumentácia, o ktorú najvyšší súd oprel svoje uznesenie sp. zn. 2 Cdo 12/2006 z 24. mája 2006, je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná, a či v tejto súvislosti nedošlo k porušeniu označených práv sťažovateľa.

V danom prípade mal najvyšší súd ako dovolací súd nepochybne možnosť reparať prípadný nesprávny postup a uznesenie odvolacieho súdu, a tým sprostredkované aj prvostupňového súdu, súvisiaci s tvrdením sťažovateľa, že bol prvostupňovým súdom nesprávne poučený o možnosti podať odvolanie proti uzneseniu.

V tejto veci bolo nesporné, že uznesenie okresného súdu sp. zn. Er 7/99 z 28. februára 2005 vydal vyšší súdny úradník, ktorý je podľa § 2 zákona č. 549/2003 Z. z. o súdnych úradníkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych úradníkoch“) štátnym zamestnancom, t. j. vyššieho súdneho úradníka treba považovať za zamestnanca súdu v zmysle druhej a tretej vety čl. 142 ods. 2 ústavy.

V okolnostiach daného prípadu kľúčovú úlohu zohráva otázka, či najvyšší súd (a predtým odvolací súd a prvostupňový súd) vo veci sťažovateľa ústavne akceptovateľným spôsobom interpretoval a uplatnil predovšetkým ustanovenie § 374 ods. 3 OSP (v znení platnom do 30. júna 2007), ktoré upravuje postup pri podaní odvolania proti rozhodnutiu vydaného vyšším súdnym úradníkom v nadväznosti na čl. 142 ods. 2 ústavy.

Podľa § 3 ods. 1 zákona o súdnych úradníkoch vyšší súdny úradník je oprávnený vykonávať úkony súdu okrem iného v občianskom súdnom konaní v rozsahu ustanovenom týmto zákonom. Podľa ods. 2 písm. a) citovaného ustanovenia úkonmi vyššieho súdneho úradníka sú okrem iného konanie a rozhodovanie v rozsahu ustanovenom týmto zákonom. Podľa ods. 3 citovaného ustanovenia sudca môže písomne poveriť vyššieho súdneho úradníka konaním a rozhodovaním: a) vo vymedzenom okruhu vecí podľa rozvrhu práce, b) v určitej veci.

Podľa § 5 písm. g) zákona o súdnych úradníkoch v občianskom súdnom konaní vyšší súdny úradník koná a rozhoduje na základe poverenia sudcu (okrem iného) aj v exekučnom konaní podľa osobitného predpisu okrem schválenia príklepu súdom.

Podľa ustanovenia § 201 ods. 1 OSP účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevylučuje.

Podľa ustanovenia § 202 ods. 2 OSP odvolanie nie je prípustné ani proti uzneseniu v exekučnom konaní podľa osobitného zákona, ak tento zákon neustanovuje inak.

Exekučný poriadok je vo vzťahu k Občianskemu súdnemu poriadku špeciálnym právnym predpisom, pričom ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku sa aplikujú v prípade, ak chýba špeciálna právna úprava. V danom prípade všeobecné súdy aplikovali ustanovenia Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. augusta 2005 (podľa ktorých odvolanie proti uzneseniu o trovách exekučného konania nebolo prípustné), pretože exekučné konanie bolo začaté pred 1. septembrom 2005, o trovách exekúcie prvostupňový súd rozhodol 28. februára 2005, a preto v súlade s ustanovením § 238 ods. 1 Exekučného poriadku sa konanie malo dokončiť podľa skôr účinného zákonného znenia.

Podľa ustanovenia § 374 ods. 3 OSP (v znení platnom do 30. júna 2007) proti rozhodnutiu vydanému v občianskom súdnom konaní súdnym úradníkom alebo justičným čakatelom možno podať odvolanie za rovnakých podmienok ako proti rozhodnutiu sudcu. Odvolaniu podanému proti rozhodnutiu, ktoré vydal súdny úradník alebo justičný čakatel, môže úplne vyhovieť sudca. Ak sudca odvolaniu podanému proti rozhodnutiu súdneho úradníka alebo justičného čakatela nemieni úplne vyhovieť, predloží vec na rozhodnutie odvolaciemu súdu.

Podľa čl. 142 ods. 2 ústavy súdy rozhodujú v senátoch, ak zákon neustanoví, že vo veci rozhoduje jediný sudca. Zákon ustanoví, kedy sa na rozhodovaní senátu zúčastňujú aj prísediaci sudcovia z radov občanov a v ktorých veciach môže rozhodnúť aj zamestnanec

súdu poverený sudcom. Proti rozhodnutiu zamestnanca súdu povereného sudcom je prípustný opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje vždy sudca.

Ústava obsahuje celý rad (ústavných) právnych noriem, ktoré sú bezprostredne aplikovateľné v rozhodovacej činnosti orgánov verejnej moci. K takým ústavným normám nesporne patrí aj ústavná norma vyjadrená v poslednej vete čl. 142 ods. 2 ústavy, podľa ktorej proti rozhodnutiu zamestnanca súdu povereného sudcom je prípustný opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje vždy sudca.

Podľa čl. 152 ods. 4 ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Ústavný súd vo svojej judikatúre štandardne uplatňuje zásadu prednosti ústavne konformného výkladu (napr. PL. ÚS 15/98, II. ÚS 148/06 alebo IV. ÚS 96/07). V konaní o súlade právnych predpisov sa ústavný súd k tejto zásade vyjadril nasledovným právnym názorom: „Keď právnu normu možno vysvetľovať dvoma spôsobmi, pričom jeden výklad je v súlade s Ústavou SR a medzinárodnými dohovormi podľa čl. 11 Ústavy SR a druhý výklad je s nimi v nesúlade, nejestvuje ústavný dôvod na zrušenie takej právnej normy. Všetky štátne orgány majú vtedy Ústavou určenú povinnosť uplatňovať právnu normu v súlade s Ústavou SR“ (PL. ÚS 15/98). Zo zásady ústavne konformného výkladu vyplýva tiež požiadavka, aby v prípadoch, ak pri uplatnení štandardných metód výkladu prichádzajú do úvahy rôzne výklady súvisiacich právnych noriem, bol uprednostnený ten, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických osôb alebo právnických osôb. Všetky orgány verejnej moci sú preto povinné v pochybnostiach vykladať právne normy v prospech realizácie ústavou (a tiež medzinárodnými zmluvami) garantovaných základných práv a slobôd (II. ÚS 148/06).

Ústava je právny predpis najvyššej právnej sily. Z tohto vyplýva, že ju tvoria (ústavné) právne normy najvyššej právnej sily, s ktorými musia byť (mali by byť) v súlade všetky ostatné právne normy obsiahnuté v právnych predpisoch nižšej právnej sily. Ak právna norma obsiahnutá v právnom predpise nižšej právnej sily vyvoláva pochybnosti

o svojom súlade s ústavnou normou, ktorá je bezprostredne aplikovateľná, musí orgán verejnej moci, ktorý ich má aplikovať, uplatniť (ústavnú) právnu normu obsiahnutú v ústave, t. j. uplatnenie ústavnej normy má v danom prípade prednosť pred uplatnením právnej normy obsiahnutej v právnom predpise nižšej právnej sily. Zásada prezumpcie ústavnosti dotknutej právnej normy obsiahnutej v právnom predpise nižšej právnej sily je v danom prípade irelevantná, pretože v danom prípade dotknutý orgán verejnej moci uplatní zásadu ústavne konformného výkladu a uplatňovania dotknutých právnych noriem, a preto musí priamo aplikovať ústavnú normu, alebo aplikovať dotknutú právnu normu obsiahnutú v právnom predpise nižšej právnej sily tak, aby jej uplatnenie bolo v súlade s dotknutou ústavnou normou.

Ako už bolo uvedené, z obsahu sťažnosti a z priloženej spisovej dokumentácie je zrejmé, že uznesenie okresného súdu vydal poverený zamestnanec okresného súdu - vyšší súdny úradník, ktorý je podľa § 2 zákona o súdnych úradníkoch štátnym zamestnancom. Nespĺňa teda kritériá nezávislosti, ktoré sú priamo ustanovené v čl. 46 ods. 1 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru. V prípade, že vyšší súdny úradník vydal rozhodnutie vo veci v súlade so znením poslednej vety čl. 142 ods. 2 ústavy, proti takému rozhodnutiu je vždy prípustný opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje vždy sudca.

Rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka nemôže byť v súlade s účelom sledovaným čl. 142 ods. 2 v spojení s čl. 46 ods. 1 ústavy nikdy konečným rozhodnutím vo veci. Je to tak preto, že zverenie výkonu súdnej moci iným osobám než sudcom musí mať v zmysle ústavy minimálne také obmedzenie, pri ktorom účastníkovi súdneho konania ostane zachovaná možnosť domáhať sa prejednávania jeho veci nestranným a nezávislým sudcom uplatnením opravného prostriedku (a to bez ohľadu na to, či túto možnosť účastník skutočne využije). Túto požiadavku vyplývajúcu z ústavy treba uplatniť aj pri výklade a aplikácii zákonnej úpravy ustanovujúcej oprávnenie poverených zamestnancov súdu (vyšších súdnych úradníkov) rozhodovať v občianskom súdnom konaní (vrátane konania exekučného) a tiež pri výklade a aplikácii zákonnej úpravy postupu pri prieskume rozhodnutí zamestnancov poverených sudcami (vyšších súdnych úradníkov).

S rešpektovaním uvedeného treba uplatňovať i zákonnú úpravu oprávnenia poverených zamestnancov rozhodovať v občianskom súdnom konaní (vrátane konania exekučného) a tiež zákonnú úpravu postupu pri prieskume rozhodnutí poverených zamestnancov sudcami. Za týchto okolností je vylúčené, aby sa aplikáciou dotknutej zákonnej normy obišla ústavná úprava umožňujúca prieskum rozhodnutí poverených zamestnancov sudcami napríklad tak, že sudca poverenému zamestnancovi zverí oprávnenie rozhodovať aj v takej veci, v ktorej zákon proti rozhodnutiu sudcu nepripúšťa opravný prostriedok. Ak sa tak napriek tomu stane, sudca je povinný uplatniť priamo ustanovenie čl. 142 ods. 2 tretej vety ústavy a rozhodnúť o opravnom prostriedku podanom proti rozhodnutiu zamestnanca súdu (vyššieho súdneho úradníka).

Ustanovenie § 374 ods. 3 prvej vety OSP (v znení platnom do 30. júna 2007) zakotvujúce možnosť podania odvolania proti rozhodnutiu vydanému vyšším súdnym úradníkom alebo justičným čakatelom za rovnakých podmienok ako proti rozhodnutiu sudcu totiž nemožno (práve so zreteľom na ústavnú úpravu) vykladať tak široko, že by z neho mala byť odvodená aj neprípustnosť odvolania. Zmysel uvedenej úpravy pri jej ústavne konformnom výklade totiž treba vidieť len v ustanovení zásadne rovnakých požiadaviek na odvolania proti rozhodnutiam poverených zamestnancov v porovnaní s požiadavkami kladenými na odvolania proti rozhodnutiam sudcov (najmä vo vzťahu k lehotám na odvolania, k ich náležitostiam, resp. k spôsobom rozhodnutí o odvolaniach). Vzhľadom na už uvedené je preto potrebné prísne rozlišovať, či v prípade rozhodnutia inak nenapadnuteľného riadnym opravným prostriedkom (odvolaním) príslušné rozhodnutie vydal sudca alebo tak urobil poverený zamestnanec súdu a podľa toho urobiť i záver o prípustnosti odvolania. Kým totiž v prípade rozhodnutí sudcov nenapadnuteľnosť niektorých rozhodnutí odvolaniami zákonná úprava priamo predpokladá a ani ústava také rozhodovanie v jedinom stupni nevyklučuje, u rozhodnutí vydávaných poverenými zamestnancami je to naopak. Napadnuteľnosť všetkých rozhodnutí poverených zamestnancov odvolaním je totiž bezvýnimočným pravidlom majúcim oporu v základnom zákone štátu.

Ústavne konformným výkladom už citovanej úpravy tak treba podľa názoru ústavného súdu dospieť k záveru, podľa ktorého odvolanie je prípustné aj proti takému rozhodnutiu, proti ktorému zákon inak odvolanie nepripúšťa, ak vo veci nerozhodoval sudca, ale zamestnanec súdu (novelizované znenie § 374 ods. 3 OSP vykonané s účinnosťou od 1. júla 2007 zákonom č. 273/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, tento právny záver už explicitne deklarovalo).

V okolnostiach daného prípadu je nesporné, že uznesenie súdu prvého stupňa obsahovalo poučenie, podľa ktorého odvolanie nie je prípustné. Na takéto prípady sa vzťahuje ustanovenie § 204 ods. 2 druhej vety OSP, podľa ktorého ak rozhodnutie obsahuje nesprávne poučenie, že odvolanie nie je prípustné, možno podať odvolanie do troch mesiacov od doručenia rozhodnutia.

Z argumentácie sťažovateľa obsiahnutej v jeho sťažnosti je bezpochyby zrejmé, že si bol vedomý tohto, že v predmetnej veci rozhodol vyšší súdny úradník, a tak mal právo podať proti takémuto rozhodnutiu odvolanie, o ktorom mal rozhodnúť sudca, čo vyplýva z toho, že súdy ako orgány verejnej moci sú pri výkone svojich právomocí povinné priamo aplikovať ústavu ako prameň práva vrátane úpravy základných práv a slobôd, ktorá je jej obsahom (čl. 152 ods. 4 ústavy). Preto poučenie okresného súdu o neprípustnosti odvolania nie je správne, čo má za následok, že sťažovateľ, ktorý je nepochybne účastníkom konania, lebo bolo rozhodnuté o trovách konania, mohol podať odvolanie do troch mesiacov, čo sa aj stalo, keďže uznesenie okresného súdu mu bolo doručené 2. mája 2005 a odvolanie na súde prvého stupňa podal 26. mája 2005, t. j. 24. deň po doručení uznesenia.

Ústavný súd na tomto základe dospel k záveru, že tak odvolací súd, ako aj dovolací súd sa mali v súvislosti s otázkou prípustnosti odvolania proti uzneseniu okresného súdu v časti týkajúcej sa trov exekúcie riadiť uvedenými právnymi závermi.

Sťažovateľ preto mohol podľa názoru ústavného súdu požiadať o súdnu ochranu v odvolacom konaní do troch mesiacov od doručenia uznesenia okresného súdu

sp. zn. Er 7/99 z 28. februára 2005, a nie ako rozhodol krajský súd, ktorý odvolanie sťažovateľa podané v trojmesačnej lehote odmietol ako podané oneskorene. Z tohto záveru vyplýva aj to, že odvolací súd vo veci riadneho opravného prostriedku použitého proti uzneseniu okresného súdu z 28. februára 2005 odmietnutím odvolania odňal sťažovateľovi možnosť konať pred opravným súdom, ktorú mu garantoval čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy v spojení s § 204 ods. 2 OSP. Takýto postup a rozhodnutie odvolacieho súdu zakladali dôvod na prístup k súdnej ochrane poskytovanej v mimoriadnom opravnom konaní pre zmätočnosť konania pred riadnym opravným súdom.

Najvyšší súd dovolanie sťažovateľa odmietol argumentujúc pritom správnosťou poučenia súdu prvého stupňa o neprípustnosti odvolania proti jeho uzneseniu, pričom sa vôbec nezaoberal skutočnosťou, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vydal poverený zamestnanec súdu a že proti takémuto rozhodnutiu je vždy prípustné odvolanie podľa čl. 142 ods. 2 ústavy. Z tohto záveru najvyššieho súdu vyplýva, že dovolací súd vo veci mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) podaného proti uzneseniu krajského súdu 3 CoE 41/2005 z 19. júla 2005 odmietnutím dovolania odňal sťažovateľovi možnosť konať pred súdom.

Vychádzajúc z uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľa, ktorou namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 12/2006 z 24. mája 2006, je dôvodná a že najvyšší súd odmietnutím dovolania sťažovateľa porušil jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Pokiaľ sa najvyšší súd vo vyjadrení k sťažnosti odvolal okrem iného aj na uznesenie ústavného súdu č. k. II. ÚS 27/07-18 z 29. marca 2007, kde ústavný súd riešil obdobnú sťažnosť a odmietol ju po jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú, a v spojitosti s tým navrhol posúdiť aj túto sťažnosť ako nedôvodnú, ústavný súd poukazuje na to, že označené uznesenie bolo prijaté ešte pred rozhodnutím pléna ústavného súdu č. k. PLz. ÚS 1/08-3 zo 16. januára 2008 podľa § 6

zákona o ústavnom súde (zjednocovanie právnych názorov). Podľa uvedeného rozhodnutia „Vyšší súdny úradník je podľa § 2 zákona č. 549/2003 Z. z. o súdnych úradníkoch v znení neskorších predpisov štátnym zamestnancom. Proti každému rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka vydanému v súdnom konaní je v zmysle čl. 142 ods. 2 poslednej vety Ústavy Slovenskej republiky vždy prípustný opravný prostriedok, o ktorom vždy rozhoduje sudca, a to aj vtedy, ak osobitný zákon odvolanie alebo iný opravný prostriedok nepripúšťa.

Ak sudca o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka nerozhodne a odvolací, resp. dovolací súd odmietne riadny, resp. mimoriadny opravný prostriedok, ktorý smeruje proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka, odníme účastníkovi konania možnosť konať pred súdom, a tým poruší jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo na prejednanie jeho záležitosti nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.“.

III.

Ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, rozhodnutie, ktorým bolo porušené základné právo, zruší (§ 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde) a môže vec vrátiť na ďalšie konanie [§ 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde]. V danom prípade na ochranu základného práva sťažovateľa bolo potrebné nielen rozhodnutie o odmietnutí dovolania zrušiť, ale aj vrátiť vec na ďalšie konanie (bod 2 výroku tohto rozhodnutia), v ktorom najvyšší súd bude pokračovať v konaní v štádiu, v ktorom mu bolo dovolanie doručené. V ďalšom postupe bude najvyšší súd viazaný právnymi názormi ústavného súdu vyslovenými v II. časti tohto rozhodnutia (§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde). Najvyšší súd bude tiež viazaný rozhodnutím o vrátení veci na ďalšie konanie, ktoré je vykonateľné jeho doručením (§ 56 ods. 7 zákona o ústavnom súde).

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy a podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa čl. 127 ods. 1 ústavy boli porušené, finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ žiadal aj o priznanie finančného zadost'učinenia v sume 50 000 Sk z dôvodov uvedených a ozrejmených v sťažnosti. Uviedol, že „*je hlboko pobúrený (...) že (...) Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý vzhľadom na svoje postavenie v sústave všeobecných súdov Slovenskej republiky má okrem iného za úlohu svojou rozhodovacou činnosťou zjednocovať prax všeobecných súdov, rozhodol spôsobom, ktorým ignoroval Ústavu SR*“.

Z citovaného textu ústavy a zákona o ústavnom súde vyplýva, že finančné zadost'učinenie sa môže ale nemusí priznať. Ústavný súd je toho názoru, že priznanie finančného zadost'učinenia je namieste predovšetkým vtedy, keď nie je možné dosiahnuť a dovŕšiť ochranu porušeného základného práva iným ústavou a zákonom upraveným spôsobom, a tiež vtedy, ak bola sťažovateľovi neústavným postupom alebo rozhodnutím spôsobená reálna ujma. Podľa názoru ústavného súdu je v danom prípade ochrana práv sťažovateľa, ktorej sa touto sťažnosťou domáhal, účinne poskytnutá tým, že ústavný súd napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a na jej dovŕšenie postačujú v tomto konaní vyslovené a pre najvyšší súd záväzné právne názory ústavného súdu. Preto ústavný súd sťažovateľovi požadované finančné zadost'učinenie nepriznal.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania úspešného sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku právneho zastúpenia v konaní vedenom ústavným súdom advokátkou JUDr. I. R., ktoré si vyčíslila v podaní doručenom ústavnému súdu 27. februára 2008 v sume 10 893 Sk.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2005 (vychádzajúc z toho, že úkony boli vykonané v roku 2006), ktorá bola 16 381 Sk. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3,

§ 11 ods. 2, § 14 ods. 1 písm. a) a c) a s § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to každý úkon po 2 730 Sk a dvakrát režijný paušál po 164 Sk, spolu 5 788 Sk. Keďže právna zástupkyňa sťažovateľa je platiteľkou dane z pridanej hodnoty, podľa § 18 ods. 4 vyhlášky ústavný súd rozhodol o zvýšení uvedenej odmeny o daň z pridanej hodnoty o 19 %, t. j. v sume 1 099,72 Sk, a priznal sťažovateľovi úhradu trov konania v celkovej sume 6 887,72 Sk.

Podanie právnej zástupkyne sťažovateľa doručené 27. februára 2008 (stanovisko k vyjadreniu najvyššieho súdu) nevyhodnotil ústavný súd vzhľadom na jeho obsah (sumarizácia dosiaľ známych skutočností) ako podanie relevantné na rozhodnutie vo veci samej, a preto odmenu zaň nepriznal.

Trovy konania je najvyšší súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

V zmysle čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, je potrebné pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. marca 2008